Adviesraad Sociaal Domein Oss

Datum : 30 September 2021
Kenmerk : 20210010
Aan : Het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft : Advies betreffende Verordening inburgering gemeente Oss en de Opinienota nieuwe Wet inburgering

Geacht College,

De Adviesraad Sociaal Domein heeft de opinienota nieuwe Wet inburgering en de Verordening inburgering gemeente Oss met belangstelling gelezen. Een groot deel van de taken die de gemeente krijgt op grond van de Wet inburgering liggen vast in de wet. In ons advies zullen we ons richten op de gebieden waar ruimte is voor de gemeente om eigen beleidskeuzes te maken. De uitgangspunten van het beleid zoals verwoord in de Opinienota worden door de Adviesraad Sociaal Domein ondersteund.

Brede intake
De Adviesraad Sociaal Domein stemt in met het voorstel om de brede intake vorm te geven op de wijze zoals dat sinds 2020 al gebeurt. Het hierbij betrekken van anderen leidt tot een zo passend mogelijke start.
De gemeente kiest er voor om de brede intake eerst te starten als iemand is ingeschreven in het BRP. Doelstelling van de wet is om een betere overgang tussen AZC-fase en gemeente te realiseren. Een eerste kennismaking met de gemeente in de opvang zou bijdragen aan een betere overgang.
De Adviesraad Sociaal Domein adviseert in overweging te nemen contact te leggen met statushouders waarvan bekend is dat die naar Oss komen als ze nog in het AZC zitten.

Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP)
De inhoud en de vorm van het PIP staan vast. De termijn van 10 weken waarin het PIP moet zijn vastgesteld ook. Ondanks de wettelijke termijn vraagt de Adviesraad Sociaal Domein zich af of deze termijn in alle gevallen toereikend zal zijn.

Inburgeringsvoorzieningen
De uitgangspunten zijn duidelijk: maatwerk, combinatie taal en participatie, leerroute past in inburgeringstraject en goede kwaliteit cursussen.

1 de leerroute
De gemeente is verantwoordelijk voor het aanbieden van een kwalitatief goede leerroute aan asielstatushouders. De leerroutes bestaan bij voorkeur uit een taal- en een participatiecomponent.

De Adviesraad Sociaal Domein steunt de keuze om de B1-route via ROC De Leijgraaf te laten lopen. De gemeente geeft aan dat zij gaat proberen voor de Onderwijsroute maatwerk te leveren.
De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om concreet aan te geven hoe de gemeente hier vorm aan gaat geven.

De Z-leerroute is de route voor de zwakste groep. Deze mensen gaan een zwaar traject in: ze moeten een nieuwe taal gaan leren, ze moeten integreren in een onbekende samenleving. Dit betekent veel onzekerheid en veel onrust, waarbij ze veel uur in de week van huis zijn. De gemeente stelt voor de taallessen voor deze mensen in te kopen bij het ROC en het participatiegedeelte aan andere partijen over te laten. Vraag is of op deze wijze de integratie van taal en participatie tot stand komt. Bovendien is het voor deze groep enorm lastig om steeds dagdelen naar verschillende plaatsen te gaan en steeds met andere mensen in contact te komen. Het aanbieden van een duaal pakket op een plaats is voor deze groep beter.
De gemeente besluit om niet regionaal samen te werken. Regionale samenwerking maakt voldoende differentiatie in trajecten mogelijk, zodat meer aangesloten kan worden bij individuele behoeften.
De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om voor de inburgeraars die onder de Z-route vallen in regionaal verband te zoeken naar instituten waar taalopleiding en participatie op een plaats plaatsvinden, zodat deze mensen in een rustiger omgeving aan hun inburgering kunnen werken.

Postbus 5, 5340 BA OSS, T: 06 2527 4240 E: adviesraadsociaaldomein@oss.nl

2 Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en Participatieverklaringstraject (PVT)
Het PVT is bedoeld om inburgeraars kennis te laten maken met de kernwaarden van de Nederlandse samenleving zoals vrijheid, gelijkwaardigheid en participatie.

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om hierbij, voor zover dat al niet gebeurt, ook aandacht te besteden aan de normen en waarden in Nederland, met name op seksueel gebied.

De gemeente voert de PVT zelf uit. Vraag is of dit een taak van de gemeente is. De uitreiking van het inburgeringsdiploma in een feestelijke setting in het gemeentehuis natuurlijk wel, maar heeft de gemeente gekeken naar mogelijkheden om het inhoudelijke PVT-traject uit te besteden aan maatschappelijke organisaties?
Hetzelfde geldt voor de MAP. De gemeente heeft voldoende ervaring opgebouwd om dit zelf te doen, maar hoe borgt de gemeente de kwaliteit van deze inburgeringscursussen?

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om duidelijk aan te geven welke kwaliteitsnormen de gemeente aan deze trajecten stelt. In de jaarlijkse evaluatie, ook onder inburgeraars, kan dan steeds bezien worden of de kwaliteit van de cursussen aan de norm voldoet.

3 Maatschappelijke begeleiding
De Adviesraad Sociaal Domein stemt in met de keuze om deze begeleiding door Vluchtelingenwerk te laten plaatsvinden en gaat ervan uit dat daarover goede afspraken gemaakt worden. Het is raadzaam om andere instituten bij deze begeleiding te betrekken.

De Adviesraad Sociaal Domein stemt in met het voorstel over de structurele subsidie voor de activiteiten van Thuis in Oss. **De Adviesraad Sociaal Domein adviseert** om jaarlijks de hoogte van de subsidie te bepalen gelet op het aantal (te verwachten) vluchtelingen en de prestaties die door Thuis in Oss geleverd worden.

4 Financieel ontzorgen en financiële zelfredzaamheid.
De gemeente Oss kiest er voor, anders dan de wet voorschrijft, de financiële ontzorging niet standaard voor haar rekening te nemen, maar voort te gaan op de huidige weg, waarbij Vluchtelingenwerk ervoor zorgt dat contracten met instanties worden afgesloten en er zoveel mogelijk betaald wordt via automatische afschrijvingen. Het ontnemen van eigen verantwoordelijkheid voor alle vergunninghouders is ook in de ogen van de Adviesraad Sociaal Domein geen goed idee en geen goede voorbereiding voor financiële zelfredzaamheid, hoewel het voor de inburgeraars die al zoveel aan hun hoofd hebben aangenaam kan zijn van deze zorg verlost te zijn. Bovendien wordt, bij een verplichte ontzorging door de gemeente, geen rekening gehouden met de (kleine) kans dat een inburgeraar betaald werk heeft.
Een belangrijk deel van de maatschappelijke ondersteuning is de financiële zelfredzaamheid. In de huidige werkwijze combineert Vluchtelingenwerk de ondersteuning met de financiële zelfredzaamheid. Als de gemeente de financiële ontzorging voor haar rekening neemt, moet Vluchtelingenwerk na een half jaar met de inburgeraar gaan werken aan financiële zelfredzaamheid. Dit brengt met zich dat de termijn van maatschappelijke begeleiding langer (en duurder) wordt.

De Adviesraad Sociaal Domein steunt de keuze van de gemeente om hier van de wettelijke verplichting af te wijken en het ontwikkelen van financiële redzaamheid op de huidige wijze met Vluchtelingenwerk voort te zetten.

Voortgang
Het voorstel van de gemeente is om minimaal 2 keer per jaar de voortgang van de inburgering te bespreken. Tussendoor is er contact met de organisaties. Een van de grondwaarden van de nieuwe Wet inburgering 2021 is dat de inburgeraar in de eerste plaats zelf verantwoordelijk is voor het halen en voltooien van de inburgering. Het zou aan te bevelen zijn om in deze besprekingen de inburgeraar zelf verantwoording af te laten leggen over houding, gedrag en vorderingen, naast de evaluaties van de organisaties over de inburgeraar. In artikel 13 van de Verordening is opgenomen dat "periodiek" voortgangsgesprekken plaatsvinden.
De Adviesraad Sociaal Domein adviseert deze minimale verplichting van 2 keer per jaar ook zo vast te leggen in de Verordening, waarbij binnen deze gesprekken ruimte is voor de inburgeraar om verantwoording over zijn handelen af te leggen maar ook om zijn mening over het traject van de inburgering te geven.

De Wet inburgering legt de gemeente een complexe opgave voor. Een doelstelling van de wet, een lerend en adaptief inburgeringsstelsel, komt alleen tot stand als de uitvoeringspraktijk goed gemonitord wordt. In de opinienota wordt geen stelsel van monitoring genoemd.
De Adviesraad Sociaal Domein adviseert de gemeente periodiek de kwaliteit van het aanbod te controleren en behaalde resultaten van andere gemeentes te volgen.

Met dit advies hoopt de Adviesraad Sociaal Domein een constructieve bijdrage te hebben geleverd en verzoekt het college dit onder de aandacht te brengen van de gemeenteraad zodat dit betrokken kan worden bij verdere beraadslagingen.

Oss, 28 september 2021

Jaap Kool
Voorzitter ASD

Ad van Dooren
Voorzitter KK WIAS